

BOYUN EGME

● SIYASET

ABD'NİN ELİNDE KOZ: TÜRKİYE'DEKİ SİLAHLAR

- Azerbaycan üzerinden İsrail'le yakınlaşmaya çalışan ve ABD'nin bölge siyasetiyle uyum arayışında olan AKP Türkiye'si ABD'yle köprüleri atabilir mi? ● Sf 3

● SIYASET

NATO'DAN ÇIKILSIN

- Türkiye'de halkın çıkarını yalnızca ve yalnızca komünistler savunuyor. O yüzden bir tek komünistler, eğip bükmeden, açıkça ve her daim, halkların baş düşmanı NATO'dan çıkılmasını dile getiriyor. ● Sf 7

BAĞIMSIZ BİR ÜLKE İSTİYORUZ

● ADALET

#UMUTASESOL

- On dokuz yaşında bir devrimci, başarılı bir sporcu, TKP üyesi Umut Gündüz geçtiğimiz yaz bir trafik cinayeti sonucu hayatını yitirdi. Ailesi Umut için adalet aramak ve onun davası aracılığıyla Umut'un ölümüne neden olan koşulları sorgulatmak üzere harekete geçti. ● Sf 8

● KİTAP

GELECEK GÜZEL GÜNLERİMİZ YAKIN

- Yazar Kaya Tokmakçioğlu ile geçtiğimiz hafta çıkan kitabı Köle, Kul, Amele'yi ve İstanbul'u konuştuk. Tokmakçioğlu'na göre inanılmaz büyüklükte bir proletaryası olan İstanbul, şehirli mücadelenin ana mekânlarından biri. ● Sf 10

● EMEK-SERMAYE

KÜLTÜR, SANAT, EMEK, MÜCADELE...

- İstanbul, Ankara ve Adana'da kuruluşlarını duyuran PE Kültür Sanat Emekçileri Dayanışma Ağları, farklı disiplinlerinden tüm emekçileri kapsayan, kısır mesleki tartışmaları aşan, ortak, güçlü, birleşik bir mücadele için umut veriyor. ● Sf 12

BAĞIŞ YAP, DESTEK OL

**HAYDİ UNUTMAYALIM, BİZ
GÜCÜ NEREDEN ALIRIZ?
DAYANIŞMA**

Türkiye Komünist Partisi, maddi kaynaklarını üyelerinin ve dostlarının, dışından tırnağından artırdıklarıyla partiye aıdat ve bağış verenlerin katkılarıyla oluşturuyor. Türkiye Komünist Partisi'ne bağışlarınızla katkı koyabilirsiniz. Hesap numaralarımız şöyle:

T. HALK BANKASI
Kadıköy/İstanbul Şubesi
Şube kodu: 0140
Hesap no: 16000060
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR960001200914000016000060

YAPI KREDİ BANKASI
Ümraniye Çarşı Şubesi
Şube kodu: 1171
Hesap no: 87854153
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR490006701000000087854153

AKBANK
Bahariye Şubesi
Şube kodu: 0141
Hesap no: 0128702
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR320004600141888000128702

**BOYUN
EGME**

**BOYUN EĞME
HAFTALIK SİYASİ DERGİ
İmtiyaz Sahibi:**

Gelenek Basım Yayıncılık ve Ticaret Ltd. Şti

Sorumlu Müdür: Mesut Gülççek

Tasarım: Uğur Güç

ISSN: 2564-7385

Adres: Osmanağa Mh. Osmançık Sk. No:9/16
Kadıköy - İstanbul

Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve
Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide
Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

TKP YENİ YILA DİRENİŞLE GİREN İŞÇİLERİ ZİYARET ETTİ

Türkiye Komünist Partisi, yeni yıla direnişle giren Uzel Makina, Baldur ve PTT işçilerine dayanışma ziyaretinde bulundu.

Türkiye Komünist Partisi yeni yıla girerken İstanbul'da direnişte olan Uzel Makina ve PTT işçilerine ve İzmit Çayırova'da direnişte olan Baldur işçilerine ziyarette bulundu. "Eşitlik ve özgürlük için: İşçiler birleşin, iktidara yerleşin" yazılı bir pankartla işçileri ziyaret eden TKP üyeleri, dayanışma dileklerini iletiler.

İlk olarak 26 aydır direnişe devam eden Uzel Makina işçileri ziyaret edildi. Ziyaret sırasında Nakliyat İş Başkanı Ali Rıza Küçükosmanoğlu direnişi anlatan bir konuşma yaptı. Küçükosmanoğlu'nun konuşmasından sonra Türkiye Komünist Partisi İstanbul İl Örgütü adına Selahattin Kural açıklamalarda bulundu.

"2021 yılına girerken Uzel Makina işçilerinin mücadelesini selamlıyoruz" diyen Kural, "İşçi sınıfı 2020'yi iyi anmıyor. İşçiler bir yandan salgın ve depremle uğraşırken bir yandan da patronların fırsatçılıklarıyla karşı karşıya kaldılar. Tüm bunlara, patron saldırılarına karşı işçiler mücadeleyi büyüttü. Dayanışma ağları ve işyeri komiteleriyle mücadele etti. Özel okul öğretmenleri, inşaat işçileri, kafe-bar emekçileri tüm sektörlerden işçiler hakları için mücadele ettiler. Bu mücadeleler umuduzu büyütüyor. 2021'e girerken eşitsizlik üreten bu düzenin yıkılması için, eşit özgür bir ülke kurmak için örgütlenilmeli" şeklinde konuştu.

PTT İŞÇİLERİNE ZİYARET

TKP İstanbul İl Örgütü sendika üyesi oldukları için işten çıkarılan PTT işçilerinin direnişine de dayanışma ziyaretinde bulundu. PTT-Sen işçileri 17 gündür işe iade talebiyle İzmir'de ve İstanbul'da PTT müdürlükleri önünde oturma eylemi yapıyor. TKP

İstanbul İl Örgütü 2021'i mücadeleyle karşılayan PTT işçisiyle dayanışmak için İstanbul Sirkeci'de bulunan PTT Başmüdürlüğü önündeki direniş alanına ziyarette bulundu. Direnişteki işçiler haklarını alana kadar mücadele etmeye devam etmekte kararlı olduklarını yinelediler.

TKP İzmir İl Örgütü ise İzmir Bayraklı'da bulunan PTT Merkez binası önünü direniş alanına çeviren PTT işçilerine dayanışma ziyaretinde bulundu.

BALDUR İŞÇİLERİNE ZİYARET

İzmit Çayırova'da direnişte olan Baldur Süspansiyon işçilerine de dayanışma ziyaretinde bulunuldu.

TKP Gebze İlçe Örgütü adına konuşan Murat Salamcı, Baldur işçilerinin bu mücadelesinin 2021'de başka fabrikalara da yayılması ile kavganın kazanılabileceğini, asıl olanın yoksulluk ve açlık üreten bu düzenden kurtulmak olduğunu söyledi.

Birleşik Metal-İş 2 Nolu Şube adına konuşan Şube Başkanı Necmettin Aydın ise Baldur'da işçilerin asgari ücret ile çalıştırıldığını, iş güvenliği önlemleri alınmadığı için işçilerin uzuv kaybı yaşadığını, buna karşın örgütlenen işçilere işten çıkarma ve ücretsiz iznin reva görüldüğünü söyledi.

Aydın, emek dostları ile birlikte bu mücadeleyi büyütmeye devam edip, fabrikaya sendikayı sokaclarını dile getirdi.

● **KAPAK****TÜRKİYE'DE SAVUNMA
SANAYİİNİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ****Doğrudan bağımlılıktan
dolaylı bağımlılığa****12 Eylül'ün ardından Özallı yıllarda savunma sanayiindeki
özel girişimcilere mali devlet desteği sağlandı.**

1970'li yıllara kadar sermaye sınıfının savunma sanayiinde varlık gösterdiği örnekler çok sınırlıdır. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından NATO üyesi olan Türkiye, savunma sanayii alanında doğrudan ABD bağımlısı olmuştur. Bu dönemden önceki savunma sanayii girişimleri, savaşın ardından ülkeye bedelsiz giren ihtiyaç fazlası silah ve teçhizat karşısında sürdürülemez haldeydi. 1974 yılında Kıbrıs Harekâtı'nın yapılmasının ardından ABD, tedarik ettiği silah sistemlerinin izni dışında kullanıldığı gerekçesiyle Türkiye'ye üç yıl sürecek bir ambargo uyguladı. Bu ambargo Türkiye'de savunma sanayiinin inşasında etkili oldu. 12 Eylül'ün ardından Özallı yıllarda ise savunma sanayiindeki özel girişimcilere mali devlet desteği sağlandı. Sektördeki kuruluşlar küresel aktörlerle teknoloji transferi/üretim ve montaj anlaşmaları imzaladı. Bunun ilk örnekleri İngiliz BAE Systems ile ortaklaşa kurulan FNSS, ABD'li Lockheed Martin ile ortaklaşa kurulan TAİ (Tusaş Air Industries) ve Raytheon ile ortaklaşa stinger füzesi üretimi için kurulan Roketsan'dır. Bu dönemde Türkiye burjuvazisinin savunma sanayiine yöneldiği söylenebilir.

**GÜNCEL DURUM: SİLAH SATIŞI
ARTIYOR**

İzleyen 90'lı yıllarda yabancı firmalara lisans ücreti ödenerek, tasarıma dair hiçbir girdide bulunmaksızın seri üretim gerçekleştirildi. Bu dönemin önemli siparişlerinden bazıları oldukça hacimli olan Malezya'ya zırhlı personel taşıyıcı ve

Mısır'a F-16 satışlarıdır.

2010'lu yıllarda savunma sanayiinin hedefi özgün ürünler tasarlamak, geliştirmek ve ihraç etmek olarak ifade ediliyor. Bu konuda ciddi bir çaba var. Ancak Türkiye burjuvazisinin emperyalist hiyerarşi uyarınca üretimlerini ihraç etmeyi hedefleyebileceği ülkeler Türkiye'nin gelişmişlik açısından gerisinde olan ülkeler. Bunları bazı Arap yarımadası ülkeleri, Güneydoğu Asya ülkeleri ve kısmen Ukrayna olarak sıralamak mümkündür. Günümüzde ihracat faaliyetleri bu coğrafyalar üzerinden yürüse de bu bölgelerde bile ciddi bir rekabet söz konusu.

Tedarik süreçlerinde yapılan antlaşmalarda geçen özel şartlar burada yeterince bilgi vericidir. Küresel aktörlerle yapılan "offset" tipi antlaşmalar, antlaşma kapsamında yapılması gereken her türlü yatırım için ülke içinden de kaynak aktarılmasını gözetken özel koşullara sahip.

Bugün savunma sanayii devlete çeşitli dolaylımlarla bağlı özel ve kamu işletmeleri eliyle yürütülmekte. Sektörü düzenleyici otorite Cumhurbaşkanlığına doğrudan bağlı Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB)'dir. SSB'nin 2018 yılı bütçesinden aldığı pay 66 milyon TL seviyesinde olsa da, savaş sanayii üretim hacmine ve ihraç rakamlarına bakıldığında gün geçtikçe yükselen artış dikkat çekici. Burada genel olarak dünyadaki emperyalist sistemin savaşa yaptığı yatırımın etkileri kadar, Türkiye'de iktidardaki burjuvazinin militarist eğilimleri de belirleyici oluyor denebilir.

**SAVAŞ SANAYİİ ÜRÜNLERİ
KOMŞU HALKLAR ÜZERİNDE
"DENENİYOR(!)"**

Zira AKP iktidarıyla birlikte 1923 Cumhuriyetinin oturtmuş olduğu genel kural ve devlet geleneklerini aşma iradesi gösteren Türkiye burjuvazisi bölgesel bir aktör olmaya soyunmuştur. Bununla birlikte bölgesel pazarlardaki etkisini, savaş alanında da artırmak için çeşitli kapsamlı girişimlerde bulunmaktadır. Örneğin Katar ile kurulan çok yönlü "yakın" ilişkinin bir ayağı da savaş sanayiidir. Bu küçük ülke sahip olduğu doğal kaynaklar sayesinde elinde tuttuğu olağanüstü büyüklükteki mali sermayeyle Türkiye burjuvazisinin dikkatini çeken önemli bir aktör konumundadır. Katar Silahlı Kuvvetleri, Türkiye'ye tahsis edilen askeri üsle beraber doğrudan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin himayesine girmiştir. Savaş sanayiinin önemli bir aktörü konumundaki BMC firmasının %49 hissesi Katar devletine aittir.

Suriye'deki emperyalist savaş ve talan ise AKP iktidarına başka bir fırsatı daha sundu: Hava kuvvetleri ve ağır silahları olmayan düzensiz birliklere karşı adeta "deneysel" askerî harekâtlar yapılabilirdi. Son dönemde özellikle insansız hava araçları, yeni özelliklere sahip sahra topları, kişisel/araçsal zırh teknolojileri ve yeni anti-tank teknolojilerinde bir ivmelenmenin yaşanması bunun doğrudan sonuçlarıdır. Bu çatışmalarda yoğun olarak kullanılan ve geliştirilen Silahlı İnsansız Hava Araçları, şimdi Azerbaycan, Libya, Irak ve Ukrayna'ya satılıyor. Paralel olarak, TSK personelinin eğitim aldığı ülkeler arasında NATO coğrafyası ve S-400'ler üzerinden Rusya bulunurken, Azerbaycan, Libya ve Somali eğitim verilen ülkeler arasında yer alıyor.

ABD'den ne fayda gördük?

ABD Türkiye'deki askeri varlığını dünyadaki anti-komünist saflaşmaya borçlu.

Ikinci Dünya Savaşı sonunda Sovyetler, Nazilerle birlikte Avrupa'nın yarısında kapitalizmi hükmen alt etmişti. ABD'nin Japonya'da patlattığı nükleer bombalar üzerine zaferini temsil eden Missouri Zırhlısı, 1946'da davul zurnayla İstanbul'da ağırlandırken Türkiye'nin Sovyet dostluğu sona erdiriliyor, ABD ile askeri işbirliğinin önü açılıyordu. 1950'lerde Türkiye'de ABD üslerinin kurulmasına temel oluşturan ikili anlaşmalar 1969 yılında Ortak Savunma ve İşbirliği Anlaşması'yla bir çerçeveye kavuşturuldu. Anlaşma, 1960'larda Türkiye'de ABD emperyalizmine karşı gelişen toplumsal tepkilerin etkisiyle ABD varlığının azaltılmasını ve "egemen devlet" görüntüsüne çekti düzen verilmesini amaçlıyordu. Ne var ki ABD'nin doğrudan varlığı yerine anti-komünist misyon açısından dokunulmaz kılınan NATO üsleri öne çıkarılıyordu.

ABD'NİN ELİNDE KOZ: TÜRKİYE'DEKİ NÜKLEER CEPHANE

O günlerden itibaren kapitalist dünyanın "aile içi" krizlerinde ABD'nin Tür-

kiye'deki üslerine yerleştirdiği nükleer silahlar bir koz haline geldi. 1963 Küba Krizi'nde ABD'nin Türkiye'deki Jüpiter füzelerini çekme kararı İncirlik'te ABD'nin nükleer başlıklı füzeler tuttuğunu açığa çıkarmıştı. 1974 Kıbrıs krizinde ise ABD Türkiye'ye karşı silah ambargosu kararının bir uzantısı olarak buradaki nükleer füzelerini kullanılmaz hale getirmişti. 1990'da Sovyetler dağıldı, ABD Türkiye'de askeri yığınağını seyreletirken işbirliğini daha operasyonel hale getirdi. Ve krizler sürdü... 15 Temmuz darbe girişiminde Washington merkezli düşünce kuruluşu Stimson Center "İncirlik'teki 50 nükleer silahın güvende olmadığı" uyarısında bulunmuş, ABD Kongresi tarafından "İncirlik Üssü'nde 50 tane B61 modeli termonükleer silah bulunduğu" ve bunların güvende olduğu açıklanmıştı. Neticede Türkiye'deki nükleer silahlar ülkenin anti-komünist cephede yer almasının bedeli olarak ABD elinde halen bir koz.

Türkiye'nin ABD'den konvansiyonel silah ithalatının Afganistan ve Irak işgali dönemlerinde, ardından Arap Baharı'nın

ilk yıllarında artış göstermesi dikkat çekiyor. Nitekim Türkiye'ye Patriot füze-lerinin yerleştirilmesi ve ardından geri çekilmesi, Batı emperyalizminin bölgedeki askeri operasyonunun yükseliş ve düşüş seyrine bağlı olmuştu. Öte yandan son yıllarda Türkiye'nin ABD'den ve ikinci sırada gelen Almanya'dan silah ithalatını azaltması ülkenin NATO'dan uzaklaşması anlamına gelmiyor. Salt konvansiyonel silah ithalatı açısından bakıldığında, Türkiye'nin diğer NATO bileşenleri olan İspanya, İtalya'dan silah ithalatını artırarak aynı eksen içinde tedarikçileri çeşitlendirdiği görülüyor. Türkiye'nin yeni yayılmacı eğilimleriye "aile içi" krizleri kızıştırıyor. Geçtiğimiz hafta Biden'ın "İran'ın nükleer güce sahip olması bölgede Türkiye gibi ülkeleri nükleer silahlara teşvik eder" sözlerini bu çerçevede okumak gerek.

Hali hazırda Azerbaycan üzerinden İsrail'le yakınlaşmaya çalışan, ABD'nin bölge siyasetiyle uyum arayışında olan AKP Türkiye'si'nin ABD'yle köprüleri atmasını kim bekleyebilir?

NATO'DAN ÇIKILSIN, ÜSLER KAPATILSIN NEDEN KİMSE RAHAT SÖYLEYEMİYOR?

NATO, 1949'da "üye ülkeleri komünist tehdide karşı korumak" amacıyla kurulduğunda Soğuk Savaş'ın en önemli unsurlarındandı. Sovyetler Birliği'nin çözülmesinin ardından aslında bir bakıma varlık sebebini yitiren örgüt, ABD'nin dünyadaki hegemonyasını sürdürme ve kendisine bir şekilde kafa tutan ülkeleri dize getirme aracına dönüştü. Yugoslavya'nın parçalanması, Afganistan'ın yıkıntıya dönüşmesi NATO eliyle oldu. Şimdi ise temel amacını Rusya'nın etkisini sınırlamak olarak tarif ediyor. Bu nedenle en önemli faaliyetlerinden biri olarak Polonya ve Baltık sınırına yapılan yığınak ve Balkan ülkelerinin NATO'ya dahil edilmesi dikkat çekiyor.

Özetle Türkiye'nin Batı yanlısı iktidarlara eliyle neredeyse yetmiş yıldır parçası yapıldığı NATO, ABD'nin pazarını ve hakimiyetini korumak için kurulmuş bir örgüt. Büyük abi ABD, NATO'nun en büyük finansörü; fakat diğer üye ülkelerin de üyelik taahhütlerine uymasını ve GSYH'sinden %2'lik bir payı ayırmasını talep ediyor. Hatta önümüzdeki günlerde

koltuğu bırakacak olan ABD başkanı Trump bununla da yetinmeyip %4 beklediklerini söylemişti. Yani hiçbir çıkarımıza olmayan amaçlar için askerlerimiz yurtdışına göreve gidiyor, ülkemizi savunmakla alakası olmayan askeri harcamalara NATO

boyunduruğunda olduğumuz için bütçe ayrılıyor.

Ne iktidar, ne de piyasacılıkta, gericiликte, amerikancılıkta ondan aşağı kalmayan düzen muhalefeti ülkemizi kullanan, egemenlik haklarımızı ihlal eden, başka halklara savaş ihraç eden bu ilişkileri bitirmekten yana değil. Nasıl olsun? İktidara gelmesi bir ABD projesi olan AKP, NATO'nun asli unsuru olmaktan gurur duyan bir ana muhalefet partisi, ABD'yi düzenli olarak ziyaret eden ve siyasi çözümler için masaya davet eden bir HDP, AKP'li döneminde de sonrasında da halis bir amerikancı olan Babacan, "ABD'nin Ankara'daki adamı" olarak görülen Davutoğlu... Bunlar mı NATO üyeliğine karşı çıkacak? Bir de NATO eliyle üye ülkelerde kurulan gizli antikomünist yapılanmalar var ki, onlardan kimse şikayetçi değil!

Türkiye'de halkın çıkarını yalnızca ve yalnızca komünistler savunuyor. O yüzden bir tek komünistler, eğip bükmeden, açıkça ve her daim, halkların baş düşmanı NATO'dan çıkılmasını dile getiriyor.

Militarizmin kaynağı emperyalist rekabet

Dünyamız insanlığın kendi kendini imha etmesine neden olacak kadar çok silahla yüklü. Silahlanma her geçen yıl artıyor. 2019'da tüm dünyada 1917 milyar dolar silahlanmaya ayrıldı. Bu harcamanın neredeyse yarısını Amerika Birleşik Devletleri ordusu tek başına yaptı. ABD yönetimi süper güç olarak dünya ölçeğinde kendisine yönelmiş tehditleri bertaraf etme zorunluluğu ile açıklıyor bu çılgınlığı. Silahlanma yarışına emperyalist ülkelerin arkasına dizilmiş diğer kapitalist ülkeler de dahil oluyor. Kızılsan emperyalist rekabet militarizmi körüklüyor. Her boydan kapitalist ülkenin sermaye sınıfları güçleri ölçüsünce halklara felaket getiren militarist politikaları destekliyor. Ulusal çıkar adı altında gerici piyasa güçleri rekabetin yoğunlaştığı bölgelerde çatışmaları körüklüyor, mazlum halkların tepesine ölüm yağdırıyor. Militarizm ağır bir kriz içinde debelenen sermaye düzeninin vazgeçemeyeceği bir politikaya dönüşüyor.

SOSYALİZM KENDİNİ SAVUNACAK

Gelecekte sosyalist ülkemizin tüm olası müttefikleriyle birlikte emperyalist saldırganlığa karşı kendisini savunması acil bir ihtiyaç olacak. Sosyalist devletimizin silahlanması, ordusunu yeni teknolojilerle donatması kaçınmayacağımız bir görev haline gelecek. Kendini ve dostlarını savunma yeteneğine kavuşmuş olan sosyalist ülkemiz, 20. yüzyılda reel sosyalizmin varlığında hayat bulan, ancak nicedir unutturulan, emperyalizmin çizimleri altında ezilen ulusal egemenlik haklarını hatırlatacak. Bugün çatışma bölgeleri olarak sivrilen, emperyalizmin alt üst ettiği coğrafyalarda yaşayan halklara barış getirecek politikaların önünü açacak, mazlum halklara kendilerini saldırgan devletlere karşı savunmaları, sermaye yağmasından ve kendi sömürücü sınıflarından kurtulmaları için destek olacak.

#UmutaSesOl

On dokuz yaşında bir devrimci, başarılı bir sporcu, TKP üyesi Umut Gündüz geçtiğimiz yaz bir trafik cinayeti sonucu hayatını yitirdi. Umut'un amcası Hakan Gündüz'le Umut için adalet arayışlarını ve bu arayışın örgütlü bir mücadeleye nasıl dönüştüğünü konuştuk.

TKP üyesi Umut Gündüz'ü geçtiğimiz yaz, 15 Temmuz akşamı Ankara'da bisikletle seyir halindeyken geçirdiği kazada kaybettik. İnsan hayatının giderek değersizleştiği, kuralsızlığın egemen olduğu ülkemizde, sarhoş bir sürücü 19 yaşında bir devrimcinin, başarılı bir sporcunun yaşamını sona erdirdi. Umut cinayet gibi kazalarda hayatını kaybeden genç bisikletçilerden yalnızca biri. Bu gerçekten hareketle ailesi Umut için adalet aramak ve onun davası aracılığıyla Umut'un ölümüne neden olan koşulları sorgulamak üzere harekete geçti. Aile üyelerinden, Umut'un amcası Hakan Gündüz'le Temmuz ayından bu yana yürüttükleri mücadeleyi konuştuk.

Hakan merhaba, Umut için beş buçuk aydır dostlarıyla birlikte yoğun bir mücadele içindesiniz. Gençecik bir aile üyesini kaybetmiş olmanın acısını yaşarken adaletin sağlanmasının yanı sıra bisikletli ölümlerini durdurmak üzere harekete geçtiniz. Bir şeyler yapmaya nasıl karar verdiniz?

Olayı öğrendikten sonra zor bir gece geçirdik. Ertesi gün aklıma gelen ilk şey çevremde bisikletli kazalarıyla uğraşan arkadaşlarıma ulaşmak oldu. Bunun dışında tabi biz ailesi olarak Umut'un bisikletli gruplarla yaptığı etkinlikleri yakından takip ediyorduk. Batıkent'te bir bisiklet kulübü vardı ve onların etkinliklerine de dâhil oluyordu Umut, onlara da ulaşmak istedim. Toplumda bu türden bisikletli kazalar çok normal karşılanıyor ve onların bu konuda daha tecrübeli olduğunu düşünerek onlara ulaştım. Sağ olsunlar onlar da hemen ilgilendiler ve çok yardımcı oldular bize. Dolayısıyla süreç onlarla birlikte başlamış oldu.

BİSİKLETLİ KAZALARA DİĞER TRAFİK KAZALARI GİBİ BAKILIYOR

Onlar tabi, daha öncede bu türden bisikletli kazalarla karşılaşmışlar ve davalar açmışlardı. Fakat olay yeri tutanaklarında bisikletli kazalara da normal trafik kazası gibi bakıldığı için istedikleri sonuçları alamamışlardı.

Bunun olmaması için hemen Umut'un

üye olduğu bisikletliler derneğini ve profesyonel olarak bisiklet kullanan arkadaşlarımı aradım. İşin başından itibaren gözden kaçıracağımız bir şey olmaması için onlarla hareket etmek istedim.

Alkollü sürücü Umut'un davası sonucu hak ettiği cezayı aldığı anda diğer bisikletçiler için de emsal karar olacak. Peki şu an dava ne aşamada, biraz bahsedebilir misin?

Olay 15 Temmuz'da yaşandı. Biz davamızı açtık. Fakat pandemiden dolayı henüz iddianame hazırlanamadı. Bilirkişi raporu çıktı. Bu arada olay yeri tutanağı bugüne kadar yaşanmış bisikletli ölümü kazalarında tutulmuş en eksiksiz tutanaklarından biri. Emniyet ekipleri burada titizlik göstermiş ve gözden bir şey kaçmamış. Ve tabi bilirkişi raporu da bizim beklentimizin dışında değil. Gayet iyiye yorumlanacak durumda. Fakat dediğim gibi davaya bakacak savcının pandemiden dolayı olumsuzluk yaşaması vs. gibi nedenlerle henüz iddianame hazırlanamadı. Biz de bunun iyi mi yoksa kötü mü olacağını düşünürken, iddianame hazırlanmadan kamuoyu baskısını etkin

kullanmanın yollarını aramaya karar verdik.

Ve oldukça etkili bir çalışmayı başlatmış oldunuz...

Bir kere Umut'un üyesi olduğu dernekten insanlarla görüşürken daha önce bu tür cinayetlerde çocuğunu kaybeden insanların bu tür tepkiler geliştiremediğini fark ettik. Bunun nedeni ölümün getirdiği üzüntüyle ailelerin kendilerini geriye çekmeleri. Hatta daha kötü bir sonuçla hayata tutunamayıp intihar edenlerin bile olduğunu öğrendik. Biz daha geniş bir aileyiz ve yerimizde oturup durmak istemedik. Hepimiz birbirimize destek olduk ve bizim sürecimiz, Umut'un süreci böyle olmasın ve elimizdeki bu dayanışma zinciri buraya yoğrulsun istedik. Ve bu bizi sürekli motive etti. Evet, yavaş ilerledik, hemen sonuç aldığımız çalışmalar olmadı. Ama pes etmedik. İnsanlarla birebir temas ettik, olumlu ilişkiler geliştirdik. Yeri geldi partimiz de destek oldu. Gerek sosyal medyada yürüttüğümüz kampanyalar olsun gerekse parti kanalından ulaşmak istediğimiz insanlar olsun orda da gerekli desteği aldık. Yine bu desteği sürdürmeye devam edeceğiz.

PEK ÇOK BİSİKLETLİ İÇİN HAK MÜCADELESİ BAŞLAMIŞ OLDU

Yine bu bisiklet kulüpleriyle olan iletişimlerimizde de bunu nasıl bir mücadeleye dönüştüreceğimizi ve nasıl hareket edeceğimizi sık sık konuştuk. Tabi burada pandemi bizim için büyük bir dezavantajdı. Dolayısıyla onlar, pandemi nedeniyle süreci yaymaktan ve pandeminin seyrinin azalmasını beklemekten yanaydı. Bu süreçte bir sürü başka bisikletli cinayeti oldu. İyi ki beklememiştir, Umut'un ölümünden on gün sonra bisikletlilerle bir eylem tertip ettik. Bu eylemde bisikletliler taleplerini Türkiye kamuoyuna açıklamış oldular. Bu tabi Ankara'da tertip edilen bir eylemdi fakat Türkiye'nin başka yerlerinde de eş zamanlı olarak açıklamalar yapıldı. Böylece pek çok bisikletli hakları için bir arayışın içine girmiş oldu.

Yani onları da daha örgütlü hareket etmeye teşvik etmiş oldunuz...

Evet, hepsi bir ses olmak için ve bizim yanımızda Umut'a ses olmak için buluştular. Hatta Ankara'daki farklı bisiklet kulüpleri de buluştu ve 27 Temmuz'daki o eylemi tertip etmiş olduk. Çok sayıda bisikletli katıldı ve güzel de bir eylem oldu.

Umut sporun yüzme, dalış gibi pek çok dahiyla ilgileniyordu. Fakat bu tip sporları Ankara'da yapmak pek kolay olmadığı için Ankara'da en kolay yapacağı sporlardan biri olan bisiklet sporunu tercih etti. Hatta ailesi onun bu sporu daha iyi ve güvenli

yapabilmesi için evini başka bir semte taşıdı. Aslında bu kadar dışa dönük olmamız Umut'un sayesinde oldu. Bizi o insanlara Umut götürdü. Onları tanırken aslında onların sorunlarını da dinlemiş, öğrenmiş olduk. Ölümle sonuçlanmayan kazaları da önemsenmemiş pek çok bisikletlinin. Çünkü bisikletlileri hiç görmüyorlar. Örneğin kapıyı açarken görmeyip çarpıyorlar ya da arkadan çarpıyorlar ve ölümle sonuçlanmadığı için geçiriliyor. Bunları duyunca biz tabi şöyle düşündük. Bu tür kazalar geçirilmeseydi ve biz bunları duysaydık, mücadele etseydik belki de bugün Umut'u ve başka bisikletlileri kaybetmemiş olacaktık. O nedenle bundan sonra bisikletlilere trafikte zarar gelmemesi içinde bu mücadelenin büyütülmesine karar verdik. UmutaSesOl kampanyası aslında biraz da böyle başlamış oldu.

Günümüz kapitalizm koşullarında kentlerin insanca yaşam olanaklarının giderek yok olduğuna tanık oluyoruz. Plansız yapılaşma, bireysel araç kullanımını teşvik eden kaotik bir ulaşım düzeni, kuralızsızlık kentlere hakim olmuş durumda. Bisiklet gibi kent için sağlıklı, temiz ve güvenli bir ulaşım aracının yaygınlaşmamasının önünde çok sayıda engel var. Sanıyoruz çalışmalarınız bu konuda da toplumu bilinçlendirmeye yönelik bir yan taşıyordu... Bu konuyla ilgili neler söyleyebilirsin?

Bu süreçte aslında ilgili bakanlıkların çalışmalarına, yasalarına baktık. Bakanlıkların ilgili çalışmalarında 'Bisiklet bir ulaşım aracı ve bunu yaygınlaştırmak, bunun için gerekli çalışmaları yapmak lazım' gibi açıklamalar var. Fakat işin icraat

boyutuna baktığımızda ise buna dair projeleri yok. Bu konu belediyeler ile merkez yönetim arasına sıkışıp kalmış durumda. Örneğin belediyeler bunu yapmak istese bile motorlu taşıtları şehir hayatında etkin kılmak isteyen odalar, gruplar var. Aslında bu çatışma bugün Ankara'da ilk etabı tamamlanan bisiklet yolunun da yapımını geciktirmiş durumdaydı. Hatta süreci Umut yakından takip ediyordu. Ankara'da üniversite kampüslerini birbirine bağlayacak bir bisiklet yolu projesi vardı. Hatta iki yılı buldu bunun dillendirilmesi. Fakat hayata geçemedi. Bunun nedeni ise belediyelerin başka grupları, kişileri karşısına almamak için bunu ötelemiş olması.

UMUT'UN CİNAYETİ GÜNDEM OLUNCA BİSİKLET YOLUNU TAMAMLADILAR

Umut'un cinayeti bu kadar gündem olunca ve bisikletlilere dair farkındalık artınca Ankara Büyükşehir Belediyesi de bunu kendisine destek olarak alıp hemen o günlerde Beşevler'deki bisiklet yolunun 1,5 km olan ilk etabını bir gecede tamamlamış oldu. Sonra bu tabi gündem oldu 'Neden bisiklet yolları yapılmıyor?' diye.

İyi bir başlangıç olmuş. Ancak kentte bisikletlilerin güvenle pedallayabilmesi için toplumsu bir anlayışa yaslanan, bütünlüklü bir kent planlaması gerekiyor herhalde...

Tabii ki kentleri biraz kendi haline daha doğrusu piyasa güçlerinin eline bırakmışız. Onlar da çok hor kullanmışlar kentlerimizi. Yapılaşmadan tutun da motorlu araçların kontrolsüz kullanımına ve sürücülerin bilinçsiz olmasına kadar pek çok alanda

bunu görebiliyoruz. Durum böyle olunca tabi bisikletlilere pek yaşam alanı kalmamış oluyor. Biz de bunu insanların gündemine sokmak istedik. Bu sadece bir yolun kenarına bir bisiklet yolu açmak değil elbette. Aslında yapılaşma planı yapılırken en başından bisiklet hatta başka spor dallarının faaliyetlerinin daha ulaşılabilir olmasının gözetilmesi ve planlamanın buna göre yapılması gerekir. Burada tabi işin büyük kısmı yerel yönetimlere düşmekte. Orayla da iletişimimiz devam etmekte. Kampüsler arası bisiklet yolu projesinin hayata geçmesi için takipteyiz. Ayrıca bir talebimiz daha var. Madem bu bisiklet yolu meselesi Umut'un ölümüyle gündeme geldi biz de bu yolun adının Umut'a atfedilmesini istedik. Bu konuda da olumlu geri dönüşler aldık. Diğer etaplar da tamamlandıktan sonra bu talebimizin gerçekleşeceğini düşünüyoruz.

Önümüzdeki dönem için başka ne gibi hedefleriniz var? Hangi kazanımlar elde edildiğinde içiniz bir nebze rahatlamış olacak?

Başta da söylediğim gibi biz diğer bisikletçilerin başına buna benzer şeyler geldiğinde neden harekete geçilmediğini anlamaya çalıştık. Çoğunlukla aldığımız yanıt bu çabaların sonuçsuz kalmasıydı. Tabi aynı zamanda biz Umut'un haberiyle birlikte yakın zamanlarda altı tane daha bisikletli gencin ölüm haberini aldık. Onların

da aslında geride durduklarını ve harekete geçmediklerini fark ettik. Çünkü nasıl ki motorlu araç kullanan pek çok kişi bisikleti bir ulaşım aracı olarak görmüyorsa bisiklet kullanan sporcuların çevresindeki kişiler de biraz bunu böyle kabullenmiş durumdaydı. Öncelikle bu algıyı değiştirmek gerekiyordu.

UMUTASESOL, CİNAYETLER GEÇİŞTİRİLMESİN

Bu süreçte devam eden kayıplarla beraber Bisikletli Yaşam Platformu olarak bu meselenin üzerine daha fazla düşünmek ve mücadele etmek gerektiğine karar verdik. Bunun sonucu olarak bu meseleyle ilgili çalıştaylar yapmaya karar verdik. Pandemi nedeniyle daha çok il bazlı ya da çevrimiçi toplantılar şeklinde bir araya gelebildik. Bu toplantılardan çıkacak sonuçlarla ise trafik düzenlemeleri için İçişleri Bakanlığı'na, bisiklet yollarının düzenlenmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ve yerel yönetimlere gerekli başvuruları yapacağız.

Çevremizdeki insanlardan, ailemizden, dostlarımızdan, yoldaşlarımızdan oluşan bir 'UmutaSesOl' grubumuz var. Bu grupla beraber süreci daha ileriye taşımak istiyoruz. Bir sürü gencin ölümü söz konusu ve biz bundan sonra bu türden cinayetlerin geçiştirilmesini istemiyoruz. Dolayısıyla başta da söylediğim gibi bu davanın örnek olmasını istiyoruz. Fakat dava sonuçlanırsa da biz bu işin peşini bırakmayacağız ve bisikletli ulaşımın geliştirilmesi için çevremizdeki insanlarla elimizden geleni yapacağız. Bu süreçle birlikte bir vakıf kurup bisiklet sporuna dair bilgilendirici ve eğitici faaliyetler yapmak istiyoruz. Tabi bunun için önemli olan adım davayı kazanabilmek.

Son olarak Boyun Eğme okurlarına söylemek istediğin bir şey var mı?

Eğer bu çalışmalarımız başarılı bir

şekilde devam ederse hem Umut'un davasından istediğimiz sonucu almış olacağız hem de bisikletliler artık trafikte görünmez olmayacak. İnsanlar daha bilinçli olacaklar. Bu süreçte bile yapılan işler, gerek bisiklet yolunun yapılması gerekse kulübün bilgilendirici faaliyetleri, Ankara'da henüz istediğimiz seviyeye ulaşmamış olsa da bir farkındalığın oluştuğunu gösterdi. Her ne kadar Umut'u kaybetmiş olsak da böyle olumlu gelişmelerin olması bizim için umut verici. Biz bu sesi daha fazla yükseltmek ve daha fazla insanla ortaklaşmak istiyoruz. Bizi takip eder ve destek verirlerse UmutaSesOl çalışmasının sadece davada istediğimiz sonucu almakla kalmayıp, sporun farklı dallarıyla uğraşan çocuklarımızı desteklediğimiz bir yapılaşmaya gideceğini görecektir.

Boyun Eğme okurlarını Umut'a ses olmaya ve bize destek vermeye çağırıyoruz. Bu çalışmanın bugün bu kadar büyümesi bizim hep birlikte ve her kanaldan ulaştığımız insanlara tek tek dokunmamızla oldu. Bunda aile olarak örgütlü hareket etme yeteneğimizin payı çok büyüktü. Ulaştığımız her insan başka insanlara ulaştı ve bu mücadele zinciri gün geçtikçe büyümeye devam ediyor. Sizlerin de bu zincirin bir parçası olmasını istiyoruz. Bizi sosyal medyadan takip edip desteklerseniz bu mücadelenin nasıl ilerlediğini ve sonuçlanacağını hep beraber görebiliriz.

Bu süreçte güzel işler başardık. Milli dalıçısı Fatma Uruk kendi rekor dahil denemesini Umut'a atfetti. Ayrıca bir televizyon kanalı sunucusu Aslı Şafak ÇEKÜL Vakfı ile bir orman bağışası kampanyası başlattı. Ormanın adı UmutaSesOl olacak. Bu ormanın büyümesi için ağaç bağışası yapabilirsiniz. Bugüne kadar bize destek olan, yanımızdan ayrılmayan ve sesimizi çoğaltan bütün insanlara yürekten teşekkür ederiz.

● KADIN

Bu düzen kadınlar için bir cinayet mahalli

Pandemi, yoksulluk, işsizlik ve ölümlerle geçen 2020'den sonra dünya 2021 için umut dolu, tertemiz bir sayfa açmaya hazırlanırken ülkemizde dört kadın daha öldürüldü. İstanbul Aydın Üniversitesi'nde öğretim üyesi Aylin Sözer, gasp amacıyla evine girdiği anlaşılan Kemal Ayyıldız tarafından yakılarak öldürüldü. Malatya'da Selda Taş, eşi Mehmet Taş tarafından tabancayla vurularak öldürüldü. Gaziantep'te Vesile Dönmez, oğlu tarafından pompalı tüfkle vurularak öldürüldü. İzmir'de Betül Tuğluk, yine oğlu tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Kitle örgütleri 2020 yılı boyunca öldürülen kadın sayısının 300'ü aştığını söylüyor. Üstelik bunlar sadece kayda geçenler...

Bu tablo karşısında kırmızı alarm vermesi gereken İçişleri Bakanı'ysa sayılarla kavga ediyor; utanmadan her seferinde kadın cinayetlerinin nasıl azaldığından, tedbirlerin aslında ne kadar etkili olduğundan bahsediyor. Ha bir de, arada sırada erkeklere "Ayıptır" diye çıkışmayı da ihmal etmiyor!

Yalnız Soylu mu? Konu kadın cinayetleri olunca her AKP'linin öncelikli derdi "ülkenin prestiji". Onlara göre, her kadın cinayeti, dünya nezdinde ülkenin prestij kaybı demek. Kadını erkeğin elinin kiri olarak gören bir parti, kadına şiddetle mücadele edemeyeceğine göre, iyisi mi, kadın cinayeti kriterlerini değiştirsinsinler, sayılarla oynasınlar. Ki bu sır da değil, Aile Bakanı Zümrüt Selçuk daha önce "Her cinayet bizim kadına yönelik şiddetteki kadın cinayeti değil" diyerek bu ikiye bölünmüşlüğü itiraf etmişti.

DİNSELLEŞMEYE ALAN AÇILDIKÇA KADINLAR GÜÇSÜZ DÜŞÜYÖR

Oysa cinsiyetçi zihniyetle işlenen her cinayet, amasız fakatsız kadın cinayetidir. Kadınları erkeklerin şiddet nesnesi haline getiren bu düzen, kadınlar için artık adeta bir cinayet mahalli. Güçlünün güçsüze şiddet uygulamasının kural olduğu bir düzende güçsüz konumda olan kadınların şiddete uğraması hiç de sürpriz değil. Nasıl mı?

Kadınlar bu düzende bir yandan işyerlerinde güvencesiz çalışmaya, düşük ücretlere, tacize, mobbinge maruz kalıyor; bir yandan da gericilik eliyle kendilerine durmadan belli bir yaşam biçimi dayatılıyor. Ne giyeceğinden eve kaçta döneceğine, çalışıp çalışmayacağından çalışırsa hangi işi seçeceğine kadar pek çok başlığa kadınlar adına dinsel referanslarla toplum karar

veriyor. Toplumsal yaşamda dinselleşmeye alan açıldıkça, kadınlar işyerinde, evde, sokakta daha da güçsüz düşüyor. Bu güçsüzlükten en çok devletiyle, patronlarıyla bu sömürü düzeni yararlanıyor.

En başta, bu düzenin kadınlara biçtiği öncelikli rol: Ev işleri ve ailenin bakımı. Kadın evi topluyor, geleceğin işçilerini yetiştiriyor, işten gelen erkeğin karnını en ucuz yoldan doyuruyor, çamaşırlarını yıkıyor, hastalanınca bakıyor, morali bozulunca neşelendiriyor.

BU ANGARYALARI SIRTIMIZA KİM, NE ZAMAN YÜKLEDİ?

İyi de kadınların çamaşır yıkamak zorunda olduğunu kim söyledi, kim hangi ara bunca angarya işi sırtımıza yükledi? Devlet istese her işyerine çalışanlarına üç öğün yemek verme zorunluluğu da getirir, evlerdeki çamaşır ve temizlik işlerinin yapılması için ayrı bir organizasyon da kurar, çocuk ve yaşlı bakımı için her mahallede bir bakımevi de açar. Bunlar yapılamayacağından değil, yapılmak istenmediğinden tüm ev işleri kadının sırtında.

Çünkü ev işlerinin kamusallaştırılması demek, bakımevleri açacak devletin veya üç öğün yemek verecek patronların kasasından para çıkması demek. Kâr üzerine kurulu bir düzende devlet, yurttaşları insanca yaşatmayı değil patronları zengin etmeyi

önemsiyor.

Hem iş sadece maliyete katlanmakla bitmiyor, daha büyük bir sorun var: Tüm bunlar yapılsa, kadınlar evden kurtulup toplumsal yaşama katılacak ve özgürleşecek, güçlünün güçsüz üzerinde egemenlik kurmasına dayalı bu düzende gedik açılacak. Ama o zaman patronlar kimi ucuz işgücü olarak çalıştıracak? İşte bu yüzden devlet evin tüm yükünü olduğu gibi kadınların sırtına yüklüyor, bundan da en çok patronlar nemalanıyor. Güvencesizlik, düşük ücret, evdeki angaryalar ve gericilik eliyle güçsüz düşürülen kadın, yaşamın her alanında şiddete açık hale geliyor.

GELİN ÖRGÜTLENELİM

Kadınlar olarak bir cinayet mahallinde yaşıyor olmaktan bıkmadık mı? Her an tacize uğrama, öldürülme ihtimaliyle karşılaşmaktan yorulmadık mı? Yanıtımız evetse, gelin şiddetten beslenen bu sömürü düzenine karşı semtevlerinde, TKP örgütlerinde, Kadın Dayanışma Komiteleri'nde yan yana gelelim. Gelin, her erkeğe potansiyel bir suçlu olarak bakarak değil, kadınıyla erkeğiyle bizi sömüren, öldüren, yoksulluğa mahkum eden bu patron düzenine karşı omuz omuza vererek emekçilerin yöneteceği yepyeni bir düzen kuralım. Kadınların çığlıklarını değil, kahkahalarını duyacağımız bir düzen, sosyalizmde mümkün!

— ● KİTAP KÖLE, KUL, AMELE

‘Gelecek güzel günlerimiz yakın’

Akademisyen ve yazar Kaya Tokmakçioğlu ile Yazılama Yayınları’ndan geçtiğimiz hafta çıkan kitabı Köle, Kul, Amele’yi ve İstanbul’u konuştuk. Tokmakçioğlu’na göre inanılmaz büyüklükte bir proletaryası olan İstanbul, şehirli mücadelenin ana mekânlarından biri.

Kitabın meşakkatli, titiz bir araştırmanın ürünü olduğu açık. Çok sayıda kaynak ve en sonunda bir dizin bulunuyor. Türkçe’de ve başka dillerde onlarca kitap, tez, makale incelenmiş. Bir kaynak kitap olarak da değerlendirilmesini amaçladığımı anlaşıyor. Nasıl çıktı Köle, Kul, Amele’yi yazma fikri?

Fikir aslında daha yakın bir dönemin ürünü; ama ben çocukluğumdan beri kentin her alanında çok fazla yürüyüş yapan biriyim. Yalnızca Suriçi’nde yürümeyi değil, doğa yürüyüşleri yapmayı da, yeni bir yer duyduğumda hemen orayı keşfetmek için yürüyüşe gitmeyi de çok severim. Liseden mezun olduktan sonra ise arkadaşlarla ya da yurtdışından gelen tanıdıklarla birlikte şehri gezmeye de önem verdim. Dolayısıyla bunların bende yarattığı bir birikim oldu. Bunun bir kitap ekseninde dönüşmesine gelince... Aslında İstanbul üzerine yazılmış yüzlerce kitap var. Bir bölümü bir kentsel mekana odaklanıyor, bir bölümü kültürel yaşama, iktisadi gelişime ya da toplumsal mücadelelerin belli bir momentine odaklanıyor; örneğin işgal dönemi İstanbul’u gibi. Bilebildiğim kadarıyla kuruluşundan itibaren kentin tüm tarihi boyunca toplumsal mücadeleye odaklanan bu tarz bir kitap yoktu. Dolayısıyla o birikimler bu boşluğu doldurma motivasyonu ile birleşti diyebilirim. Kitabı yazma fikri böyle oluştu.

KADINLARIN SOKAKLARINDA ÖZGÜRCE YÜRÜYEBİLDİKLERİ BİR İSTANBUL

Kitabı birkaç kuşaktan kadınlara ithaf etmişsin. Ne yazık ki ülkemizde her yıl kadın cinayetleriyle yaşamını yitiren

yüzlerce kadın var, ismini duyduğumuz ya da duymadığımız... Ve İstanbul, bu cinayetlerin de en çok yaşandığı şehir. İthafı görünce aklımıza ilk düşen bu oldu, ne söylemek istersin bu konuda?

Evet beş kuşak. Annemin babaanne- siyle başlıyor, onu tanıma fırsatı buldum, kendi kızlarına kadar iniyor. Ama o ithaf, sadece İstanbul’da değil, Türkiye’nin ve dünyanın pek çok başka yerinde de yaşamları cehenneme dönüşen kadınları gözetiyor. Benim aileme özel bir vurgusu var; ama genelleştirmekte bir sakınca görmüyorum. Şunu da çok eskiden beri önemsiyorum: Masada biriyle oturduğün zaman, sohbet bittikten sonra, saat gecenin belli bir zamanına geldiğinde, karşıdaki bir kadınsa onun eve niye rahat dönemediğini insan sorgulamaya başlıyor. Bu çok basit bir şey gibi gelebilir;

ama diğer taraftan çok temel bir ihtiyaç. Kadınların sokaklarında özgürce yürüyebildikleri, yanlarında herhangi bir erkek olmadan gece eve dönebildikleri bir kent tasavvuru ve bunun için verilen mücadele... O ithaftaki “şehirli” vurgusu bu açıdan önemli. Halihazırda bu mücadelenin şehirlerde verilebileceğine inanıyorum. İstanbul şehri de bu mücadelenin ana mekânlarından biri.

“KENTİN TARİH ÖNCESİNİ YAZDIM”

Byzantion, Konstantinopolis, İstanbul... Hem kitap, hem kitap için başvurduğün birçok kaynak, bu şehrin aslında neredeyse var olduğu tarihten beri, içinden geçtiği çağdaki toplumsal düzenin aynası olduğunu dile getiriyor. İstanbul’u İstanbul yapan bu mudur sence?

Byzantion dediğimiz kentsel mekânla

bugünün İstanbul'u dediğimiz kentsel mekân ölçeği arasında azımsanmayacak bir fark var. Ayna olma işlevi ise bence 2500-2600 yıldır ve hatta tarihi yazılmamış önceki dönemler açısından da geçerli. Fakat kitaptaki iddianın şu olduğunu söyleyebilirim: Ben kentin tarih öncesini yazıyorum. Komünist Manifesto'da ya da diğer klasik Marksist metinlerde anlatıldığı gibi, sınıf mücadelelerin tarihi aslında tarih öncesini ifade eder. Bizim tarihimiz de henüz başlamadı. O nedenle de ayna olmak zorunda diyebiliriz. Evet, 19-20. yüzyılda kapitalizmin eşitsiz gelişmesi ile birlikte ayna işlevi daha da belirgin hale geliyor; ama Haliç gibi doğal bir limanı olması, su kenarı olması gibi özellikler yüzyıllardır buradaki bütün mücadelelerin kentin mekânında yansımaları sağlamış.

Günümüz İstanbul'unu belirleyen süreçlerin yağma, plansız kentleşme, yeşil alanların ortadan kaldırılması gibi hepsi iç karartıcı başlıklar olduğunu söyleyebiliriz. Kitaptan okuduğumuza göre tüm bu süreçler için bir dönüm noktası olarak 1950'leri almak gerek. Bunu biraz açabilir misin?

Kentin tarihinde başka kırılma noktaları da var; ama 50'ler ciddi bir kırılma noktası gerçekten. Kabaca bir milyondan biraz daha az bir nüfustan bahsediyoruz. "Taşı toprağı altın" metaforunda ifade edilen köyden kente göç şehrindeki önemli dönüm noktalarından biri.

Menderes döneminin ekonomi politikası "her mahallede bir milyoner yaratmak". Bunun için de her mahallede on binlerce emekçinin yığılması lazım. Bu karşıtlığı sağlamadan her mahallede bir milyoner yaratmanın imkânsız. Böyle bir yığılma hareketliliği kentin tüm çehresini değiştiriyor. Kitlese boyutlarda gece-kondulaşma, kentsel mekanda sınıfsal ayrışmanın keskinleşmesi, milliyetçiliğin dozunun artıyor olması gibi dönüşümler 50'li yıllara özgü karakteristikler diyebiliriz.

KAPİTALİST DÜZEN İSTANBUL'A HOYRAT DAVRANIYOR

Yine bu yılların önemli noktalarından biri, 57-58 yıkımlarıdır. Dizginlerinden neredeyse kopmuş bir kapitalizmin isteklerine göre kent mekânları düzenlenmeye başlıyor. Düzen bu konuda oldukça hoyrat. Çoğu zaman Demokrat Parti iktidarı muhafazakâr bir ideolojiye sahip diye

düşünülür; ama muhafaza etmekten çok tahrip etmeye dayalı bir mekan düzenlemesi öneriyorlar İstanbul'a. Hatta ataları olarak kabul ettikleri Osmanlı'nın anısına dahi saygı göstermiyorlar. Bununla birlikte apartmanlaşma olgusunun önünün açıldığı bir dönem olması da önemli, ki o zamana kadar İstanbul'un mimarisi ahşaba dayalı. Yine şehir içi ulaşım da arabanın ve dolayısıyla başka türden bir

tüketim kalıbının yaygınlaşmaya başladığı bir dönem. Son olarak, iç ve dış politikanın iç içe geçmişliğinin bir örneği olarak görmeliyiz, zira tüm dönüşümler aslında Soğuk Savaş Türkiye'si'nin siyasal tercihleri ile uyumlu.

Türkiye nüfusunun neredeyse dörtte biri İstanbul'da yaşıyor. Böylesine çarpık bir nüfus dağılımının ve yoğunluğunun ne kadar olumsuz bir etkisi olabileceğini halen içinde bulunduğumuz koronavirüs pandemisinde bir kez daha gördük. Haritadaki kırmızı mahallelerde adeta bir yangın yaşanıyor. İstanbul bu kadar nüfusu taşıyabiliyor mu? Nasıl taşıyor? Taşınmalı mı?

İstanbul plansız büyüyen bir kent. Bana kalırsa kapitalizmin en yerleşikleşmiş kentleri dahi sosyalizmin planlı kentleri ile aşık atamaz, ki İstanbul bunun yakınına dâhi gelememiş bir kent. Kitapta

nazım planlarına dair tartışma yürütürken bahsediyorum; Suriçi dediğimiz bölgede kat sınırının olmasını Prost Planı dediğimiz bir plana bağlıyoruz. Oysa Mimar Prost nüfusun üssel olarak artacağını hiçbir zaman öngörememiş. Göç olgusu kentsel mekanın muazzam bir şekilde genişlediği bir mekansal düzenlemeyi beraberinde getirmiş. Örneğin bugün Marmaray'la onlarca kilometre uzaktan emekçileri "merkeze" getirebiliyorsunuz, bu birkaç on yıl önce düşünülebilen bir şey değil. Ama plansız büyümenin sonucu nüfusun dağılımının asimetrik olması. Soylulaştırma da var, emekçilerin şehrin periferisine itilmesi de... Şehirde yer yer milyonluk ilçeler, yer yer görece az nüfusa sahip uzak köyler var. Elbette kapitalizmin doğası gereği nüfus yoğunluğu ile sermayenin yoğunlaştığı yerler arasında mekansal bir ilişki var. Fakat bunun tersyüz edilmesi gerekir; bu siyasi bir sorun. Öyleyse yanıt da şöyle verilmeli: Bu kadar nüfusu bu düzen taşıyamaz. Bu düzen taşımamalı.

Bir TKP'li olarak İstanbul'u kavgamızın ve gelecek güzel günlerimizin şehri olarak görüyorsun. Bu umudu diri tutmanın yolu olarak ise kitap tarihsel materyalist yöntemi işaret ediyor, bu yöntemle İstanbul'da sınıf mücadeleleri tarihini ele alıyor. Peki gelecek günler yakın mı?

Yaşamın tüm alanlarında olduğu gibi bu alanda da süreklilik ve kopuş arasındaki diyalektik hayranlık verici. Tarih bilincinden yoksunsanız, bugün baktığınızda İstanbul'un belini doğrultamayacak biçimde yok edildiğini düşünebilirsiniz. Daha yaşanabilir bir İstanbul'u düşlemek umudu olmadığı sürece, gelecek güzel günlerin de olmadığını düşünmek mümkün. Ama ben enseyi karartmamak gerektiğini düşünüyorum ve şu tarafından bakmayı daha değerli buluyorum: Kentin inanılmaz büyüklükte bir proletaryası var. Gelin burada Nâzım'ın Kuvâyi Milliye'sinden dizelere kulak verelim:

*Sürülmüş toprağın ve şehirlerin bahtı
bir şafak vakti değişmiş olur
Bir şafak vakti karanlığın kenarından
Onlar ki ağır ellerini
toprağa basıp
doğruldukları zaman.*

İşte bu dizelerle, bu bilinçle baktığımız sürece, gelecekteki günlerimizin fazlasıyla yakın olduğunu düşünüyorum.

KAZANIMLARIMIZI 2021'DE

2020 bitti. Felaketler ve sömürüyle olduğu kadar mücadele ve kazanımlarla geçip giden bir yıl, geleceğe yaşam, sınıfın birliği ve umudu bıraktı.

Türkiye'de emekçi sınıflar korkunun, açlığın, güvencesizliğin, baskının soluğunu enselerinde hissettikleri bir yılı daha geride bıraktı. 2020 yılı, ayakta kalmak için şiddet, sömürü, akıl dışılık

üretmekten başka bir seçeneği olmayan kapitalizmin maskesinin düştüğü ve zayıfladığı bir yıl oldu. Zayıfladıkça saldırganlığı arttı. Emekçilerin haklarına gözünü çok daha radikal bir biçimde dikti. Kölelik günlerini hatırlatan uygulamalar çok daha açık biçimde gündeme geldi.

Fakat tüm bu yaşanan tabloya rağmen 2020 yılında dayanışmayı büyüten emekçiler, birbirine omuz vermekten başka çaresi olmayanların kurduğu dayanışma ağları, mücadele ettikçe kazandıklarını gösteren örnekler vardı. Patronlar saldırganlaştıkça emekçiler bir araya geldi. Felaketler ve sömürüyle olduğu kadar mücadele ve kazanımlarla geçip giden bir yıl, geleceğe yaşam, sınıfın birliği ve umudu bıraktı.

ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLERİ MÜCADELEYİ İLERİYE TAŞIDI BİRLİK SENDİKASI ÖRGÜTLENİYOR!

Ülke tarihindeki ilk özel okul boykotunu gerçekleştiren Doğa Koleji öğretmenlerinin, velilerin de yoğun desteğiyle Patronların Ensesindeyiz Ağı ile birlikte yürüttükleri mücadele 2020 yılında birçok özel okul emekçisine ilham olmuş, Fen Bilimleri Koleji, Güngören Final Okulları, Kahta OSB Koleji, Atabey Özel Ders Merkezi gibi birçok kurumda Öğretmen Komiteleri kurulmuştu. Birçok örnekte bir araya gelen emekçiler uzun süredir yatırılmayan maaşlarının ve taleplerinin karşılanmasını sağlamayı başardılar.

Bahçeşehir Koleji Çamlıca Kampüsü'nde de patronun, sözleşmeleri yenilenmeyen veya işten çıkarılan emekçilerin kıdem tazminatlarını ödememesi üzerine PE Özel Okul Emekçileri Dayanışma Ağı'na ulaşan öğretmenlerin mücadelesi sonuç vermiş, kazanım elde edilmişti. Bireysel hiçbir çabalarının sonuç getirmediğini ifade eden öğretmenler, "Bizi yalnız görüp ezmek istediler açıkça. Ancak PE sayesinde bizim gibi pek çok mağdur öğretmenle tanışıp birlik olduk", diyor. Özel okul öğretmenlerinin mücadelesi özel okul emekçilerinin sendikası, Birlik Sendikası ile devam ediyor.

İŞÇİLERİN 16-18 SAAT ÇALIŞMAYA CEVABI: İŞ BIRAKMA VE KAZANIM

İstanbul Ataşehir'de yapımı sürmekte olan Uluslararası Finans Merkezi şantiyesinde çalışan beton santrali işçileri 16-18 saate varan çalışma saatlerine karşı 25 Eylül Cuma günü iş bırakma eylemi yapmış, yetkili firma tarafından çalışma saatleri, hijyen ve temizlik koşulları, koşullarda yaşanan problemler giderilmiştir.

İŞÇİYE YEMEK: 'EKMEK ARASI İSPANAK'

Bayburt Grup Bakırköy Metro Şantiyesinde işçileri köle olarak gören patron, salgına karşı hiçbir önlem almamasının yanı sıra işçilere ekmek arası ispanak vermesiyle gündeme gelmiş, bu duruma tepki gösteren ve Patronların

Ensesindeyiz'le irtibata geçen bir işçi işten çıkartılmıştı. Konuyla ilgili yaptığı açıklamada PE şunları duyurmuştu: "(...)İstanbul'un değişik yerlerinde çalışmakta olan Patronların Ensesindeyiz İnşaat İşçileri Dayanışma Ağı'ndaki işçiler işten çıkarılan arkadaşımıza memleketine ulaşabilmesi için dayanışma sağlamıştır. Arkadaşımız memleketine, ailesinin yanına dönüyor.

Şantiyenin Ataköy İDO yatakhanelerindeki koşullar dün temizlendi, boyandı ve eksikleri giderildi. Menüde de döner ekmek vardı. Şantiyedeki işçilerden gelen son haber bu şekilde"

HAYDARPAŞA KAZI İŞÇİLERİ İŞYERİ KOMİTESİ KURARAK KAZANDI

Mart ayında Haydarpaşa'da arkeolojik kazı alanında çalışan ve aylardır ödenmeyen maaşları için örgütlenen kazı işçileri Haydarpaşa İşçi Komitesi kurarak mücadele ettiler. Bir araya gelen işçiler kurdukları komiteye yeni arkadaşlarını da katarak büyük bir iş bırakma eylemi gerçekleştirdiler. Patron

bir hafta sonraya ödeme sözü vermesine rağmen bir sonraki gün 400'ün üzerinde işçinin bütün maaşlarını ödemek zorunda kaldı. Patronların Ensesindeyiz Haydarpaşa İşçi Komitesi'ni kuran emekçiler büyük bir iş bırakma eylemi gerçekleştirerek önemli bir kazanım elde ettiler.

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ

HAYDARPAŞA ARKEOLOJİK KAZILARINDA ÇALIŞAN İŞÇİLER OLARAK KKC MARMARAY VE EGE YAPI RAY FİRMASINDAN HAKLARIMIZI İSTİYORUZ

TALEPLERİMİZ:

1. İşçiye yatırılmayan maaşların ve kıdem tazminatlarının ödenmesi.
2. Maaşların AĞ'lar dahil tüm emekçilere ödenmesi.
3. İşçiye yatırılmayan maaşların ve kıdem tazminatlarının ödenmesi.
4. İşçilerin işyeri güvenliğini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması.
5. İşçilerin işyeri güvenliğini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması.
6. İşçilerin işyeri güvenliğini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması.
7. İşçilerin işyeri güvenliğini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması.
8. İşçilerin işyeri güvenliğini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması.
9. İşçilerin işyeri güvenliğini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması.
10. İşçilerin işyeri güvenliğini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması.

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ HAYDARPAŞA İŞÇİ KOMİTESİ

ÇOĞALTACAĞIZ...

RIYAD METROSU İŞÇİLERİ KAZANIYOR

Riyad Metrosu'nda çalışan inşaat işçileri, kölelikten hallice sistemin getirdiği çalışma rejimine ve alacaklarını alamamalarına karşı mücadele verdiler. Doğu İnşaat'ın arkasına Türk hükümetini ve Suudi Arabistan sermayesini alarak yürüttüğü projede emekçiler, Patronların Ensesindeyiz'e ulaşıp bir komite kurarak mücadele ettiler. Komite Türkiye'de işçilerin aileleriyle de temasa geçerek mücadeleyi büyüttü. Komiteyle beraber hareket eden işçilerin mücadelesi sonucu, Doğu İnşaat baskılara dayanmayarak işçilerin haklarını kabul etti ve işçilerin memleketine dönüşünü sağladı.

DAYANIŞMA AĞLARI VE BİRLİK SENDİKASI, 2021'İ KAZANDIRACAK!

2020 yılı emekçiler için sadece kâbus olmadı. Emekçiler mücadelettiler, dayanışmayı büyüttüler ve Patronların Ensesindeyiz Ağ'ında örgütlendiler. Gelecek yılı kazanmak için birçok yeni komite ve dayanışma ağı kurulurken, tüm işçilerin birliğini sağlayacak olan Birlik Sendikası kuruldu. Madame Coco mağazalarında PE işyeri komitesi kuran emekçiler Birlik Sendikası'na katıldılar. Espresso lab işçileri işyeri komitesi kurdular. Sadece salgınla değil akılsızlık üreten kapitalizmle de mücadele eden sağlık emekçileri hastane hastane PE Salgın Dayanışma ve Haberleşme Ağlarını kurdular. Kafe Bar Emekçileri SGK önlerinde "Yaşamamız için de tedbir almak zorundasınız" dediler, emekçi kardeşlerini PE Kafe Bar Emekçileri Dayanışma Ağ'ına davet ettiler. 2020 yılında bütün duvarları çatırdayan düzen için 2021 zorlu bir yıl olacak. Çünkü emekçiler Patronların Ensesinde olmak konusunda çok daha kararlı duruyor.

İSTANBUL OTEL EMEKÇİLERİ BİR ARAYA GELİYOR, PATRONLAR GERİ ADIM ATIYOR

El değiştirdiği günden beri sigortasız çalıştırılan ve Koronavirüs salgını sonrası durumları iyice belirsiz hale gelen The Peak Hotel Taksim işçileri Patronların Ensesindeyiz Dayanışma Ağ'ına ulaşarak işyerlerinde yaşanan hak gasplarını aktarmış, İstanbul Otel Emekçileri Dayanışma Ağ'ına katılmışlardı. Patronların Ensesindeyiz Ağ'ında yapılan haber sonrası Maliye Bakanlığı'ndan görevlilerin otele giderek incelemelerde bulunmasının patronun keyfini epey kaçırdığını söyleyen işçiler mevcut çalışanların sigortalarının yapıldığını ve tüm çalışanlara sigortasız çalıştırıldıkları günler için ödenecek ücretin ödenmeye başlandığını aktardı. Prince Group'a ait Euphoria oteller zincirinde çalışan işçiler, 2019'a ait maaş ödemelerini alamadıklarını belirtmişlerdi. Patronların Ensesindeyiz'in takipçisi olduğu hak gaspı, işçilerin verdikleri mücadele sonucunda kazanıldı ve işçiler maaş ödemelerini aldılar.

KUVEYT'TE HAVAALANI İNŞA EDENLER, SALGIN KOŞULLARINA KARŞI LİMAK'IN ENSESİNDEYDİ

Limak'ın Kuveyt Havaalanı İnşaatı'nda çalışan inşaat işçileri Patronların Ensesindeyiz ile irtibata geçmiş, alacaklarının tamamen ödenmesi ve memleketlerine dönmek için iş bırakmıştı. Koronavirüs salgını için hiçbir önlem almayan fakat haklarını vermeden işçileri ücretsiz izne yollayan şirkete karşı emekçiler bir araya gelmiş, alacaklarını isteyen bir işçiye şiddet uygulanması üzerine iş bırakma eylemine gitmişti. Mücadele sonuç verdi: İşçiler, patronların ensesinde durdular, kazandılar.

RUŞYA'DA GAZ TESİSİ İNŞAATINDA ÇALIŞAN İŞÇİLER ÖZEL UÇAKLA MEMLEKETE DÖNDÜ

Yapımını Rönesans ve Yamata inşaatın üstlendiği gaz işleme tesisi inşaatında çalışan yaklaşık 1500 işçinin korona testinin pozitif çıktığı şantiyede işçiler Patronların Ensesindeyiz Ağ'ına ulaşarak önlem alınmamasına karşı mücadele ettiler. Komitenin durumu ağır olan üç işçinin memleketine dönmesi için verdikleri mücadele başarıyla sonuçlanmış, Türkiye'den işçilerin ailesinin de mücadeleye katılmasıyla beraber, Sağlık Bakanlığı özel uçak ayarlamış ve işçileri Türkiye'ye getirmiştir.

BİR KAZANIM DAHA: EFEMERT TEKSTİL İŞÇİLERİ KAZANDI

İzmir Bornova'da faaliyet yürüten Efemert Tekstil'de Mart ayına ilişkin ücret alacakları ödenmeyen işçiler Patronların Ensesindeyiz Ağ'ına ulaşarak, Mart ayı maaşlarına ilişkin yalnızca 800 lira ödeme yapıldığını, alacakları ödenmeyince Haziran ayında işten ayrıldıklarını belirtmişti. Şirket yetkilileri tarafından ödeme sözü verilmesine rağmen Eylül ayına kadar herhangi bir ödeme yapılmamış, işçiler oyalanmıştı. PE Ağ'ına ulaşan işçilerin mücadelesi sonuç verdi. Eksik kalan maaş ödemeleri ve fazla mesai ücretleri Efemert Tekstil tarafından ödendi.

"GÖKYÜZÜNE UZANANLAR": KULE VİNÇ İŞÇİLERİ PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ'DE ÖRGÜTLENİYOR

2020 yılında kule vinç emekçileri de örgütlendi. Ağır ve riskli çalışma şartlarına sahip, Türkiye'nin dört bir yanında ve yurtdışında yerin metrelerce üstünde çalışan kule vinç emekçileri bir araya gelerek Patronların Ensesindeyiz Kule Vinççiler Dayanışma Ağ'ını kurdular.

DÜNYAYI GİYDİRENLER: TEKSTİL EMEKÇİLERİ PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ'LE BULUŞUYOR

İzmir Çiğli Atatürk OSB'de bulunan, Üniteks ve Cu Tekstil gibi firmalarla iş yapan ZARA, H&M, Bershka, Tommy Hilfiger, Decathlon, Mango markalarının ürünlerinin baskılarını ve nakış işlemelerini yapan Çelik Nakış fabrikasında yaklaşık 130 işçi çalışıyordu. 23 Aralık günü Çelik Nakış patronu Osman Çelik fabrikadaki makinelerle birlikte fabrikadan kaçınca Patronların Ensesindeyiz Ağ'ı ile iletişime geçen işçiler mücadele kararı aldılar. Zara önündeki eylemleriyle dikkat çeken fabrikanın baskı bölümünde çalışan işçilerin mücadelesi haklarının büyük kısmının almasıyla sonuçlandı. İşçiler kazanımlarını TKP Çiğli İşçi Evi'nde yaptıkları bir açıklama ile duyurdular.

KÜLTÜR, SANAT, EMEK, MÜCADELE...

Patronların Ensesindeyiz Kültür Sanat Emekçileri Dayanışma Ağları örgütleniyor

Patronların Ensesindeyiz Ağı'nın çağrısı ile Türkiye'nin pek çok kentinde kültür sanat emekçileri dayanışma ağlarında buluşmaya, sorunlarını tartışıp güncel ve yarına dönük mücadele başlıklarını ortaklaştırmaya, birlikte üretmenin yollarını aramaya devam ediyor.

Pandemi ile birlikte set işçileri, müzisyenler, tiyatro emekçileri, yayınevi çalışanları ve daha pek çok emekçi ile kültür sanat emekçilerinin sürdüğü güvencesiz ve geleceksiz yaşam bir kez daha ortaya çıkmış oldu. Kimi enstrümanını, fotoğraf makinesini, kamerasını, bilgisayarını, kostümünü, dekorunu sattı, kimi evini kapatıp ailesinin yanına döndü. Sigortaları yapılmayan, kendilerini koruyacak bir sözleşmeleri bulunmayan, emeklerinin karşılığı olacak, yaşamlarını ve üretimlerini sürdürmelerini sağlayacak standartta bir ücrete sahip olmayan kültür sanat emekçileri dayanışma ağlarında bir araya gelmeye başladı.

FARKLI DİSİPLİNLERDEN TÜM EMEKÇİLER

İstanbul, Ankara ve Adana'da kuruluşlarını duyuran PE Kültür Sanat Emekçileri Dayanışma Ağları, kültür sanat emekçilerinin yaşamakta olduğu sorunların kaynağı olarak piyasayı ve gericileşmeyi öne çıkarıyor. Anlık değil pandemi sonrasını da kapsayan bir mücadele çerçevesi sunması, farklı kentlerde ve kültür sanat alanının farklı disiplinlerinden tüm emekçileri kapsayan çalışmaları bir araya getirerek hem deneyim aktarımına hem de ortak, güçlü,

birleşik bir mücadeleyi yükseltmeye olanak vermesi açısından umut veriyor.

Kültür sanat emekçileri belli disiplinlere, kısır mesleki tartışmalara, alandaki emekçilerin çok dar bir kesimini temsil eden biçimlere sıkışan mevcut örgütlenmeleri aşan kolektif bir mücadele kültürünü yeşertirken sendikalaşmayı da gündemine almış durumda.

İstanbul Beyoğlu Kültür Sanat Emekçileri Dayanışma Ağı pandeminin ilan edilmesinin hemen ardından kuruldu. İlk toplantılarının ardından taleplerini netleştiren emekçiler Beyoğlu'nun mahallelerine kültür sanat emekçilerinin taleplerini kısaca anlatan afişler astı; işsiz kalan, açlığa terk edilen müzisyenler adına bir bildiri yayımladı. "Üretim gücümüzü de kullanacağız" diyen kültür sanat emekçileri çalışmalarını Beyoğlu Semt Evi ile ortaklaştırmak mahallelerindeki emekçiler için enstrüman ve sanat atölyeleri düzenlemeyi, emekçilerle birlikte üretmek sergiler açmayı planlıyor.

Adana Kültür Sanat Emekçileri Dayanışma Ağı geçtiğimiz haftanın başında yola çıktığını duyurdu. Ağırlığı müzisyenlerden oluşan emekçiler, pandemi gibi olağanüstü bir dönemden geçerken aslında çalışma koşullarının ne kadar zor ve güvencesiz

olduğunu, omuz omuza mücadele etmeden güvenceli ve insani koşullarda çalışma haklarını alamayacaklarını ifade ettiler. "Geçinemiyoruz" başlığı ile çeşitli açıklamalar yaparken, Patronların Ensesindeyiz Dayanışma Ağı'nda örgütlenmeyi ve sendikalaşma gündemini çalışmalarının hedeflerine aldılar.

Ankara Kültür Sanat Emekçileri Dayanışma Ağı, Ankaralı müzik emekçileri buluşması ile yola çıktı. Öncesinde birkaç haftalık bir çalışma ile ve birebir görüşülerek müzik emekçilerine pandemiye özel ve genel sorunları ile bir dayanışma ağında yer almayı isteyip istemeyecekleri sorulmuştu. Alınan yanıtlarda öne çıkan başlıklar derlendikten sonra müzik emekçileri bunları tartışmak ve birlikte çözüm üretmek üzere bir çevrimiçi buluşmaya davet edildi. Buluşmada alandaki sorunlarını müzik emekçilerinin evrensel talepleri, pandemi dönemi boyunca yapılabilecekler ve pandemi sonrasında yapılabilecekler şeklinde üç bölümde ele alan katılımcılar on beş günde bir çevrimiçi buluşmalarına devam edecek.

Henüz bir dayanışma ağı oluşturmakla birlikte farklı disiplinlerden kültür sanat emekçileri **Antalya'da** da bir çevrimiçi buluşmada bir araya geldi. Özellikle otellerde ve kafe-barlarda çalışan kültür sanat emekçilerinin pandemi ile birlikte yaşadıkları sorunlarını tartıştığı buluşma, kolektif bir düşünme ve tartışma sürecini başlatması açısından önem taşıyor. Antalyalı kültür sanat emekçileri bu vesileyle şimdiden kendi içlerinde yardımlaşma ve dayanışma örnekleri oluşturmaya başladı.

İŞÇİNİN HUKUK KÖŞESİ

Net ve brüt asgari ücret, kısa çalışma ödeneği ne kadar oldu? Patronlar asgari ücretin ne kadarını ödüyor? Asgari ücret nasıl hesaplanır?

Asgari ücret nedir? 2021 yılı asgari ücreti ile bir işçinin eline geçen net ücret ne kadar olacak?

Asgari ücret, en temel ifadeyle ülkede belirlenen en düşük ücrettir. Bu ücretin altında işçi çalıştırmak mümkün değildir.

28 Aralık 2020 tarihinde ülkemizde 2021 yılı için yani 1 Ocak 2021 ile 31 Aralık 2021 tarihleri arasında geçerli olacak asgari ücret belirlendi. Buna göre asgari ücret brüt 3.577,50 TL'dir. %14 SGK kesintisi, %1 işsizlik sigortası kesintisi, %0,0759 damga vergisi kesintisi ve en nihayetinde %15 (ilk dilim) gelir vergisini içeren yasal kesintilerden sonra net 2.557,59 TL, en düşük Asgari Geçim İndirimi (AGİ) ile birlikte işçinin eline geçecek net tutar 2.825,90 TL olarak belirlendi.

Asgari ücret nasıl belirlenir? Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda kimler vardır?

Asgari ücret, Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından belirlenir. Sıkça duyduğumuz Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda işveren kesimini temsilen işveren örgütlerinden 5 kişi, hükümeti temsilen 5 kişi ve işçi kesimini temsilen en çok üyeye sahip işçi konfederasyonundan 5 kişi olarak bu komisyon kurulur ve çalışır. Bu komisyondakilerin en belirgin ortak özellikleri hiçbirinin asgari ücretli olmamasıdır. Bu komisyona, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Türk İş temsilcileri katılmaktadır. Katılan üyelerden de anlaşılacağı üzere işçi sınıfının hayrına bir kararın çıkmasının pek mümkün olmadığı bir komisyondur.

Asgari ücretten ne kadar vergi kesiliyor? Net ve brüt asgari ücret nasıl hesaplanıyor?

Bilindiği gibi, brüt ücret; ücretten yasal kesintiler yapılmadan önceki halini tarif etmek için kullanılır. Brüt ücret üzerinden yukarıda da değindiğimiz yasal kesintiler;

%14 SGK kesintisi 500,85 TL,

%1 işsizlik sigortası kesintisi 35,78 TL,

%0,0759 Damga Vergisi kesintisi 27,15 TL,

%15 (ilk dilim) gelir vergisi 456,13 TL,

olmak üzere toplam yaklaşık 1020 TL kesinti yapılır. Ve kalan 2557,59 TL net asgari ücret olarak hesaplanır. Ancak AKP iktidarı uzunca bir zamandır asgari ücreti Asgari Geçim İndirimi (AGİ) ile birlikte açıklayarak asgari ücreti yüksek göstermeye çalışıyor. O yüzden net asgari ücret 2.557,59 TL, en düşük AGİ olan 268,31 TL ile birlikte işçinin eline geçecek net tutar 2.825,90 TL olarak hesaplanıyor. Tabi bu bir kandırmacı beraberinde getiriyor.

Bu hesaplamaların da gösterdiği gibi asgari ücretli bir işçinin ücretinin %28,50'si doğrudan vergi olarak daha cebine girmeden devlete gitmektedir. Ancak devlet patronlara aynı uygulamaları yapmıyor. Düzenlediği birçok "teşvik" ile birlikte patronlar, SGK ödemelerinden, damga vergisinden, gelir vergisinden, işsizlik sigortası ödemesinden kurtulabiliyorlar.

Ayrıca yeni açıklanan gelir vergisi dilimlerine göre bir asgari ücretli Ağustos ayından itibaren bir üst vergi dilimi olan %20'lik vergi dilimine girmeye başlıyor. Gelir vergisi mantığı içerisinde çok kazanan çok, az kazanan az vergi almak amaçlanmışken, en düşük yasal ücret olan asgari ücretli bile yılın sekizinci ayından sonra gelir vergisi diliminden bir üst dilime geçiyor.

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ NE KADAR OLDU?

Kısa çalışma ödeneği son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan ortalama brüt kazancının % 60'ıdır ve bu ücret asgari ücretin 1,5 katını geçemez. Bu haliyle alt sınırdaki bir değişiklik olmazken üst sınır güncellenerek 5.325,25 TL oldu.

İŞSİZLİK SİGORTASI ÖDENEĞİ'NDE BİR DEĞİŞİKLİK VAR MI?

İşsizlik sigortası ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan ortalama brüt kazancının %40'ıdır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının %80'ini geçmemektedir. Yeni asgari ücret üzerinden hesaplama yaptığımızda en az 1.420,14 TL en fazla 2.840,28 TL olarak hesaplanmaktadır.

NAKİ ÜCRET DESTEĞİ'NDE DEĞİŞİKLİK VAR MI?

Ne yazık ki yok. Kriter olarak asgari ücrete bağlanmadı. Nakdi Ücret Desteği koronavirus ve "işten çıkarma yasağı" yalanı ile gündemimize girmişti. Bilindiği gibi yapılan bir düzenleme ile günlük 39,24 TL aylık damga vergisi kesintisi sonrası 1.168,27 TL nakdi ücret desteği verilmektedir. Bahsettiğimiz Kısa Çalışma Ödeneği, İşsizlik Sigortası Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği asgari ücretin altında gerçekleşen ödemelerdir. Yani birçok işçi devletin açıkladığı asgari ücretin çok çok altında bu ücretlerle hayatlarını sürdürmeye çalışıyorlar.

HABER YOLLA

iletisim@patronlarinensesindeyiz.org

YARDIM İSTE

+90 (541) 940 05 14

BİLGİ VER

www.patronlarinensesindeyiz.org

ÖRGÜTLEN...

PATRONLARINENSESİNDEYİZ

MADENLER

DEVLETLEŐTİRİLMELİ

1. Ülkemizdeki doğal kaynakların, halk sağlığı ve çevreyle uyumlu şekilde verimli kullanımını hedefleyen, bilimsel verilere dayalı, planlama odaklı bir madencilik politikasının oluşturulabilmesi için,

2. Çok uluslu şirketlere peşkeş çekilen madenlerin kâr güdüsüyle vahşî yöntemler kullanılarak işletilmesine son vermek, madenlerimizi toplumun çıkarları adına işletebilmek için,

3. Değerli madenlerin sadece hammadde olarak çıkarılıp ihraç edilmesine son verilerek uç ürünlere dönüştürülmesi, yarı mamul ve mamul maddelerin üretimi için planlı bir sanayi hamlesi yapılabilmesi için,

4. İnşaat sektörüne hammadde sağlamaya odaklı, plansız ve denetimsiz bir madencilik

endüstrisi yerine mühendislik kalitesi yüksek, katma değerli üretim yapabilen bir madencilik endüstrisinin kurulabilmesi için,

5. Tüm ilişkili sektörler dikkate alınarak kapsamlı bir planlama ile hammadde arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılığın azalması, yerli sanayiye düşük maliyetli ve kaliteli girdi sağlanabilmesi için,

6. Maden havzalarının bütüncül bir planlama yapılarak bulunduğu bölgedeki tarımsal ve sınai üretim, su kaynakları, orman varlığı ve halk sağlığı gözetilerek işletilebilmesi için,

7. Madencilerin eksiksiz mesleki eğitim alabilmeleri, insanlık onuruna yakışan, sağlıklı ve güvenli şartlarda çalışabilmeleri için,

8. İşletmesi tamamlanmış madenlerin kapatma, rehabilitasyon ve rekültivasyon faaliyetlerinin çevresel önlemler çerçevesinde eksiksiz olarak gerçekleştirilebilmesi için,

9. Madencilik faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan makine ve ekipmanların yerlileştirilmesi, verimli, halk sağlığına ve çevreye uyumlu ileri teknolojilerin geliştirilmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi için,

10. Onlarca yıllık birikime özelleştirme ve piyasalaşma hamleleri ile ataletle mahkûm edilmesine dur demek, madencilik sektöründe bilimsel temellere dayalı bir kamu idaresini kurabilmek için,

“ MADENLERİN ARANMASI, İŐLETİLMESİ VE ZENGİNLEŐTİRİLMESİ İLE İLGİLİ TÜM TESİS VE FAALİYETLER BEDELSİZ OLARAK DEVLETLEŐTİRİLMELİ, BU ALANLARDAKİ TÜM MEVCUT BİRİKİM MERKEZİLEŐTİRİLEREK PLANLAMAYA UYGUN ŞEKİLDE YENİDEN YAPILANMA SAęLANMALIDIR. ”

**TÜRKİYE
KOMÜNİST
PARTİSİ**